

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **M. E.,** zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje,** se sídlem Škroupova 18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2016, č. j. DSH/4028/16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 2. 2018, č. j. 17 A 97/2016 – 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 8. 2016, č. j. DSH/4028/16 (dále jen „napadené rozhodnutí“) bylo jako opožděné zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Rokycany, Odbor dopravy (dále jen „městský úřad“ či „správní orgán prvního stupně“) ze dne 22. 1. 2016, č. j. MeRo/738/OD/16, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen zákon o silničním provozu), pro porušení § 7 odst. 1 písm. c) téhož zákona, kterého se dopustil tím, že dne

28. 11. 2015 v 10:30 hodin řídil motorové vozidlo Peugeot Boxer, r. z. X, když při jízdě na 60. km dálnice D5 ve směru na Prahu za jízdy jakožto řidič držel v levé ruce hovorové zařízení a měl ho přiložené u levého ucha. Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 1.700 Kč a povinnost nahradit náklady spojené s projednáním přestupku ve výši 1.000 Kč.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce dne 12. 10. 2016 u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Žalobce v podané žalobě nesouhlasil s tím, že emailové podání (odvolání ze dne 8. 2. 2016) nebylo na výzvu správního orgánu ve lhůtě dle § 37 odst. 4 s. ř. řádně doplněno, neboť tak bylo učiněno až dne 16. 2. 2016, přestože zmocněnec žalobce dne 15. 2. 2016 (poslední den lhůty) v 19:31 hodin na internetových stránkách držitele poštovní licence České pošty zadal do systému služby „DopisOnline“ objednávku na vytvoření zásilky a její odeslání, která obsahovala požadované doplnění odvolání. Žalobce rozporoval názor správního orgánu, že k podání ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) dojde až tehdy, kdy držitel poštovní licence započne s přepravou zásilky, která předmětné podání obsahuje.

[4] Krajský soud shledal žalobu nedůvodnou a zamítl ji.

[5] Krajský soud v dané věci vycházel z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49, ze kterého hojně citoval, přičemž konstatoval, že jeho právní názor je shodný. Krajský soud proto neakceptoval tvrzení žalobce, že odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ve věci samé bylo včasné, neboť za datum potvrzení e-mailem podaného odvolání nelze ve shodě s usnesením rozšířeného senátu považovat již datum objednávky služby „DopisOnline“ uvedené na podacím lístku (zde datum 15. 2. 2016). Rozhodným datem je totiž teprve okamžik, kdy byla zásilka v písemné podobě vytvořena a předána k poštovní přepravě. Tento úkon osvědčuje kulaté razítko pošty na obálce písemné zásilky, která je součástí správního spisu, a tímto rozhodným datem je v daném případě až datum 17. 2. 2016. Dle názoru krajského soudu žalovaný nepochybil, když toto podání v dané věci posoudil jako opožděné odvolání.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které navrhl rozhodnutí zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatel tvrdí, že napadený rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť se krajský soud nevypořádal s některými jeho námitkami. Jednak bylo porušeno jeho legitimní očekávání, když odvolání podané jeho zmocněncem bylo zamítnuto jako opožděné, ačkoliv mu Česká pošta vystavila podací lístek, podle kterého učinil podání včas. Dále pak nebyla vypořádána námitka překvapivosti napadeného rozhodnutí, když žalovaný vyzval stěžovatele k doložení podacího lístku, přičemž stěžovatel této výzvě vyhověl, a přesto žalovaný zamítl jeho odvolání jako

opožděné, ačkoliv stěžovatel učinil vše, co po něm žalovaný požadoval. Stěžovatel rozsudku krajského soudu taktéž vytýká, že v něm nejsou obsaženy žádné vlastní úvahy, kterými by vypořádal jeho žalobní argumentaci, ale jde pouze o rozsáhlou citaci usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, čímž je porušena povinnost soudu odůvodnit své rozhodnutí vlastními úvahami, které jej vedly k určitému právnímu závěru v konkrétní věci. K tomu stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 As 352/2016 - 36.

[8] Stěžovatel dále krajskému soudu vytýká nesprávné právní posouzení otázky, kdy dojde k podání ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Podle názoru stěžovatele došlo k podání odvolání již dne 15. 2. 2016 prostřednictvím služby „DopisOnline“, neboť v tento den byl držitel poštovní licence Česká pošta požádán o doručení předmětné zásilky a toto stvrdil jako datum podání na podacím lístku. Stěžovatel uvádí, že správní řád výslovně nevyžaduje, aby byla poštovní zásilka podána držiteli poštovní licence ve fyzické podobě nebo aby ji držitel poštovní licence již začal přepravovat, ale pouze uvádí, že *„poštovní zásilka obsahující podání musí být poslední den lhůty podána držiteli poštovních služeb*“. Zákon však dle stěžovatele neuvádí, co konkrétně znamená *„podat poštovní zásilku držiteli poštovní licence*“. Stěžovatel je toho přesvědčení, že závěr, ke kterému dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu a o nějž se opřel krajský soud v napadeném rozsudku (totiž že k procesním účinkům podání je nutné uzavření veřejnoprávní poštovní smlouvy podle zákona o poštovních službách), je pouze jedním z možných výkladů. Stěžovatel se naopak dovolává výkladu, který byl podán v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 As 330/2016 - 39.

[9] V přístupu krajského soudu, který vycházel z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, stěžovatel spatřuje porušení principu priority ústavně konformního výkladu, dle nějž je nutné upřednostnit výklad příznivější pro dotčenou osobu, jíž je v tomto případě právě stěžovatel v pozici obviněného z přestupku. Stěžovatel má za to, že krajský soud (stejně jako předtím rozšířený senát Nejvyššího správního soudu) nerespektoval tento princip *„in dubio pro libertate*“, čímž způsobil protiústavnost napadeného rozsudku a porušil stěžovatelovo právo na spravedlivý proces. Stěžovatel k tomuto dále odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 12. 2003, sp. zn. IV. ÚS 666/02, ze dne 29. 10. 1996, sp. zn. III. ÚS 283/96, ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06, či na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2010, sp. zn. 1 As 6/2010 či ze dne 25. 6. 2015, sp. zn. 1 As 13/2015, dále na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 10. 1998 ve věci Pérez de Rada Cavanilles proti Španělsku, stížnost č. 28090/95.

[10] Stěžovatel považuje za přepjatě formalistický výklad § 2 písm. a) zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), podle kterého poštovní zásilkou není zásilka zadaná prostřednictvím služby „DopisOnline“, jelikož se jedná pouze o zásilku v elektronické podobě. Dle stěžovatele neexistuje racionální důvod, proč by se mělo rozlišovat mezi standardním podáním a „hybridním“ elektronickým podáním. K tomu stěžovatel odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. IV. ÚS 110/06. Navíc jelikož zákon o poštovních službách nedefinuje poštovní zásilku nutně jako písemnost, je dle stěžovatele nutné *a contrario* dovodit, že poštovní zásilka může být též elektronická.

[11] Stěžovatel dále poukazuje na poštovní podmínky, dle kterých se za den podání považuje den, kdy byla Česká pošta o poštovní službu požádána, nikoliv den, kdy je zásilka vytisknuta, zkompletována a kdy je započato s její přepravou.

[12] Nadto stěžovatel uvádí, že i kdyby elektronická objednávka služby „DopisOnline" skutečně nebyla podáním dle § 40 odst. 1 písm. d) s. ř., nic to nemění na tom, že v tomto konkrétním případě nebylo nijak prokázáno, že by Česká pošta v den uvedený na podacím lístku (tj. 15. 2. 2016) předmětnou poštovní zásilku skutečně nezkompletovala a nezačala ji přepravovat (jak vyžaduje rozšířený senát Nejvyššího správního soudu). Dle přesvědčení stěžovatele je nutné presumovat, že k vytvoření zásilky a k počátku přepravy došlo již dne 15. 2. 2016, jak uvádí podací lístek. Stěžovatel tvrdí, že účel lhůty k podání odvolání není zachován v případě, kdy je jako opožděné zamítnuto odvolání, které stěžovatel v poslední den lhůty (a tedy včas) předal subjektu, který byl povinen odvolání doručit příjemci, a ten mu navíc na důkaz včasnosti podání vydal podací lístek. V takovém případě dle stěžovatele neexistuje žádný legitimní důvod pro to, proč by mělo být odvolání zamítnuto jako opožděné, neboť stěžovatel nic nezanedbal a naopak je porušována jeho dobrá víra, že předmětné odvolání podal včas.

[13] Stěžovatel taktéž nesouhlasí s názorem, že elektronický podací lístek není veřejná listina; zde odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2015, č. j. 6 As 288/2014 - 23, dle nějž doručenka České pošty je veřejnou listinou. Stěžovatel nevidí žádný rozdíl mezi podacím lístkem a doručenkou, který by odůvodňoval jiný závěr o právní povaze těchto listin. Stěžovatel zde shledává podobnost s nálezem Ústavního soudu ze dne 2. 4. 1998, sp. zn. III. ÚS 456/97.

[14] Stěžovatel dále tvrdí, že na základě poštovních podmínek České pošty, které podléhají předběžnému schválení Českého telekomunikačního úřadu a proto jim svědčí presumpce správnosti, mohl legitimně počítat s tím, že odvolání bylo podáno v den, kdy byla pošta o doručení odvolání požádána (tj. 15. 2. 2016), jak stanovují poštovní podmínky. Tuto skutečnost dle stěžovatele dokládá i fakt, že pošta toto datum potvrdila jako den podání na vydaném podacím lístku, ze kterého nelze dovodit, že by bylo podání učiněno „po rozhodné době" nebo že se datem podání nemyslí datum „v obvyklém významu". Podací lístek navíc nebyl generován okamžitě, ale s časovým odstupem, v rámci kterého mohla pošta bez problémů stihnout zásilku vytisknout, zkompletovat a předat dále k přepravě. Stěžovatel má za to, že pokud pošta vydala podací lístek s chybným údajem o datu podání, jde toto pochybení k tíži pošty, stěžovatel toto však nemusel a nemohl předpokládat ani ověřovat. Nebylo by proto dle přesvědčení stěžovatele spravedlivé, aby případně pouze v důsledku chyby pošty při vystavování podacího lístku došlo k posouzení jeho odvolání jako opožděného, neboť pochybení státního orgánu by nemělo jít k tíži účastníka, k čemuž odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2011, sp. zn. I. ÚS 2541/09 či ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. I. ÚS 137/15.

[15] Zmocněnec stěžovatele nemusel znát podmínky služby „DopisOnline", protože zprávu vytvářel pomocí webové aplikace „Listonoška", která na svých webových stránkách uváděla, že prostředním pošty (bez jakékoli zmínky o službě „DopisOnline") zajistí doručení zásilky. Podmínky služby „DopisOnline" se pak nestaly součástí smlouvy kvůli

nerespektování § 1751 odst. 1 občanského zákoníku, neboť na webové stránce „Listonoška“ není odkaz na obchodní podmínky služby „DopisOnline“. Stěžovateli proto nemůže být k tíži neznalost obchodních podmínek, které se platně nestaly součástí smlouvy a neměl je odkud znát.

[16] Stěžovatel své námitky uzavírá tak, že i kdyby odvolání bylo skutečně opožděné, došlo k tomu v důsledku pochybení pošty, která jej uvedla v omyl, že odvolání podal včas. Pokud by totiž pošta stěžovateli nevydala podací lístek, případně by na něm uvedla datum 17. 2. 2016, stěžovatel by podal odvolání jiným způsobem ještě v rozhodný den 15. 2. 2016, k čemuž však jinak neměl žádný důvod.

[17] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že závěry napadeného rozsudku krajského soudu vycházejí z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49, v němž se zároveň nachází zamítavá odpověď na námitku stěžovatele, že byl (resp. jeho zmocněnec) v legitimním očekávání, že údaj vyznačený na podacím lístku je skutečným datem odeslání písemnosti. Okamžik, k němuž je zásilka podána k poštovní přepravě z hlediska kogentního ustanovení § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu, nemůže být určen soukromoprávním ujednáním, tj. obchodními podmínkami služby „DopisOnline“ či subjektivním pocitem zákazníka, jak se mu tato služba jeví navenek. Dobrá víra stěžovatele (i kdyby zde byla dána) nemůže změnit nic na právním posouzení toho, zda bylo odvolání včasné či opožděné. Dle přesvědčení žalovaného navíc tehdejší zástupce stěžovatele v dobré víře být nemohl, neboť z obchodních podmínek, s nimiž musel před zřízením služby vyslovit souhlas, a které si měl jako osoba soustavně poskytující služby v oblasti zastupování řidičů před správními orgány, prostudovat, jasně vyplývá, že právní vztah před předáním listinné zásilky k poštovní přepravě se řídí občanským zákoníkem, nikoliv zákonem o poštovních službách či poštovními podmínkami. Nemohl tedy důvodně očekávat, že onen „podací lístek“ vystavený mu ve fázi, kdy se právní vztah zákonem o poštovních službách neřídil, bude podacím lístkem ve smyslu tohoto zákona. Ostatně v těchto předpisech se nikde nehovoří o elektronickém podávání zásilek, tudíž ani v tomto směru nemohlo být legitimní očekávání stěžovatele jakkoliv ovlivněno. Vzhledem k tomu, že zpracovávání elektronických souborů do zásilek není poštovní službou, jsou bezpředmětné i úvahy stěžovatele odkazující na dohled úředního regulátora a z toho plynoucí legitimní očekávání. Žalovaný dále poukazuje na obstrukční minulost zmocněnce stěžovatele. Odkazy stěžovatele na judikaturu Ústavního soudu jsou pak nepřiléhavé, neboť tato řeší pouze klasické podávání zásilek, tzn. zásilek v listinné podobě, nikoliv předávání elektronických objednávek, z nichž zásilka teprve vznikne a které nebylo předpisy veřejného práva vůbec upraveno.

[18] Ohledně námitky překvapivého rozhodnutí žalovaný uvedl, že stěžovatel měl možnost vyjádřit se ke všem podkladům pro vydání rozhodnutí. Z písemnosti ze dne 14. 7. 2016 nevyplývá, že pro případ, kdy stěžovatel doloží podací lístek, bude odvolání vyhodnoceno jako včasné. V předmětné listině se pouze podává, že pokud podací lístek nedoloží, bude na odvolání pohlíženo jako na opožděné, ovšem bez jakéhokoli příslibu opačného postupu. Správní orgán se pak s předloženým podacím lístkem v odůvodnění rozhodnutí vypořádal, přičemž uvedl, proč má za to, že neprokazuje včasnost odvolání. Dle mínění žalovaného proto není rozhodnutí překvapivé.

[19] Námitku stěžovatele, že nebylo nijak prokázáno, že k vytvoření listinné zásilky a jejímu předání k poštovní přepravě nedošlo již 15. 2. 2016, považuje žalovaný za nepřípustnou, protože byla poprvé uplatněna až v kasační stížnosti, a proto by se jí neměl Nejvyšší správní soud věcně zabývat. Navíc z obchodních podmínek je zřejmé, že soubor nahraný v 19:31 hodin nemohl být zpracován do podoby zásilky a předán k poštovní přepravě ještě téhož dne, protože zásilky jsou zpracovávány pouze do rozhodné 16. hodiny. Poštovní podmínky, razítko na obálce i vyjádření pošty dostatečně prokazují, že zásilka nebyla předána k poštovní přepravě poslední den lhůty pro podání odvolání, tj. 15. 2. 2016, ale až opožděně.

[20] Žalovaný má za to, že námitky stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti jsou nedůvodné, a proto navrhuje její zamítnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[21] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[22] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatel uplatnil kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s.

[23] Kasační stížnost není důvodná.

[24] Námitkou blíže popsanou v bodě 7 tohoto rozhodnutí brojí stěžovatel proti nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, neboť se nevypořádal s dvěma jeho žalobními tvrzeními. Nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí způsobují nedostatky, jichž se dopustil krajský soud při vypracování odůvodnění svého rozhodnutí. Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, (všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz) zdůrazňuje, že *„při posuzování nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí je nutno postupovat obezřetně a vyhradit tyto případy jen vážným vadám rozhodnutí. Zrušením rozhodnutí krajského soudu pro nepřezkoumatelnost se totiž oddaluje okamžik, kdy bude základ sporu správními soudy s konečnou platností vyřešen, což neprospívá zájmu účastníků řízení na projednání věci bez zbytečných průtahů ani veřejnému zájmu na hospodárnosti řízení. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno"*. Dle nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08 *„je-li z rozhodnutí krajského soudu zřejmé, jak naložil s námitkami účastníků řízení a jakými úvahami se soud řídil, nebude každé dílčí pochybení soudu v odůvodnění jeho rozhodnutí znamenat nepřezkoumatelnost. Nereaguje-li soud na určitou argumentaci žalobce, ovšem jinak je zřejmé, jak s danou námitkou ve výsledku naložil, neznamená tento drobný procesní nedostatek nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí. Podle*

Ústavního soudu totiž není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná". Nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08, pak uvádí, že *„povinnost řádným a přezkoumatelným způsobem odůvodnit rozhodnutí soudu neznamená, že na každý argument strany musí být v odůvodnění rozhodnutí podrobně reagováno."*

[25] Stěžovatel v žalobě v bodě 28 namítal, že *„legitimně vycházel z toho, že podání bylo podáno 15. 2. 2016, neboť taková informace vyplývala z podacího lístku, který mu byl Českou poštou vystaven"*, dále pak v bodě 34 žaloby namítal, že *„postup žalovaného, který žalobce vyzval, aby doložil podací lístek, ze kterého se podává, že potvrzující podání bylo podáno včas, které žalobce žalovanému doložil, a přesto žalovaný konstatoval, že potvrzující podání bylo opožděné, je nepředvídatelný"*. Je sice pravdou, že krajský soud v napadeném rozsudku na tyto dvě námitky nijak výslovně nereaguje a nevypořádává je, jejich nedůvodnost však plyne z kontextu citovaného usnesení rozšířeného senátu a ze samotných závěrů krajského soudu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že nevypořádání žalobních námitek je sice vadou napadeného rozsudku krajského soudu, avšak v tomto případě se nejedná o tak závažnou vadu, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí, neboť jejich důslednější vypořádání krajským soudem by nemohlo změnit ničeho na výroku tohoto rozsudku. Nedůvodnost žalobní námitky směřující k porušení legitimního očekávání v údaj uvedený v elektronickém podacím lístku totiž přímo plyne z citovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49, dle nějž *„okamžik, ke kterému je zásilka podána k poštovní přepravě z hlediska kogentního § 40 odst. 1 písm. d) s. ř., nemůže být určen soukromoprávním ujednáním či subjektivním pocitem zákazníka, jak se mu tato služba navenek jeví. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře vždy důsledně rozlišoval soukromoprávní ujednání mezi zákazníkem a Českou poštou, oproti veřejnoprávní povinnosti České pošty vyplývající ze zákona o poštovních službách a procesních předpisů typu správního řádu"*, přičemž nikdy *„nepřevážila (možná) opačná očekávání zákazníků České pošty"*. Zjevně nedůvodná a nesmyslná je pak i druhá nedostatečně vypořádaná žalobní námitka směřující vůči překvapivosti napadeného rozhodnutí žalovaného. Z jeho výzvy, aby stěžovatel předložil předmětný podací lístek, rozhodně nevyplývá, že je mu dána jakákoli garance toho, že v případě splnění této výzvy bude rozhodnuto v jeho prospěch, čili odvolání bude shledáno jako včasné. Stěžovatel byl vyzván k předložení listinného důkazu, ten následně žalovaný posoudil a v odůvodnění svého rozhodnutí přesvědčivě osvětlil, jak k němu přistupoval a co z něj vzal za prokázané. Stěžovatel se pak nemůže dovolávat překvapivosti rozhodnutí žalovaného, když ten v něm nikterak nevyvolal oprávněný pocit, že jen pro splnění této výzvy nebude odvolání odmítnuto. S ohledem na skutečnost, že se v rámci všech ostatních uplatněných a vypořádaných žalobních námitek jednalo o marginální a zjevně nemyslnou výhradu, nemohlo její výslovné nevypořádání zatížit napadený rozsudek nezákonností.

[26] Námitce stěžovatele, že napadené rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné, neboť obsahuje pouze citaci rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu a nejsou obsaženy žádné vlastní úvahy, kterými by vypořádal jeho žalobní argumentaci, nemůže tento soud dát za pravdu. Samotné právní posouzení věci provedené krajským soudem je sice velmi stručné, ovšem je způsobeno přiléhavostí

citované judikatury Nejvyššího správního soudu, když nyní posuzovaný případ je v meritu věci skutkové téměř totožný s tím, z nějž krajský soud citoval. Krajský soud proto posoudil, že závěry obsažené v usnesení rozšířeného senátu dopadaly věrně též na jím rozhodovanou kauzu a nikoliv obsáhle, avšak přesvědčivě, je po nezbytné individualizaci vztáhl na projednávanou věc.

[27] Námitky stěžovatele proti nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu proto tento soud posoudil jako nedůvodné. Nejvyšší správní soud taktéž neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a proto konstatuje, že napadený rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný.

[28] Dle § 37 odst. 4 správního řádu, ve znění do 18. 9. 2016, podání učiněné prostřednictvím veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu musí být do 5 dnů potvrzeno písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem.

[29] Podle § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu pak, jestliže je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu, je lhůta zachována mimo jiné tehdy, je-li poslední den lhůty podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence.

[30] Nejvyšší správní soud v rámci posouzení důvodnosti stěžovatelem předestřených námitek nesprávného posouzení právních otázek nejprve upozorňuje na svou dřívější judikaturu ve věci podávání zásilek skrze službu „DopisOnline“.

[31] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49, rozebral povahu služby „DopisOnline“, která „*umožňuje zákazníkovi elektronicky objednat zpracování a podání poštovních zásilek uvedených v poštovních podmínkách. Jedná se o kombinaci několika dílčích služeb, v rámci kterých Česká pošta zabezpečí zpracování zásilek a dále jejich podání do poštovní sítě. Zpracováním zásilky se rozumí její tisk a kompletace (balení a potisk obálky), elektronickou objednávkou pak objednávka služeb České pošty prostřednictvím elektronického formuláře na webu*“. Rozšířený senát zdejšího soudu naznal, že „*vztah mezi Českou poštou a zákazníkem při poskytování posuzované služby je smíšené povahy, s tím, že jednotlivým fázím (dílčím službám) smluvního vztahu odpovídá i odlišná právní regulace. Prvotní smlouva je mezi zákazníkem a Českou poštou uzavřena okamžikem, kdy pošta akceptuje objednatelem řádně vyplněnou a potvrzenou elektronickou objednávku. Do okamžiku poštovního podání se smluvní vztah řídí občanským zákoníkem. Poštovní smlouva podle zákona o poštovních službách je mezi Českou poštou a zákazníkem uzavřena teprve podáním zásilky do poštovní přepravy. Okamžik, ke kterému je zásilka podána k poštovní přepravě z hlediska kogentního § 40 odst. 1 písm. d) s. ř., nemůže být určen soukromoprávním ujednáním, tj. Obchodními podmínkami služby „DopisOnline“ či subjektivním pocitem zákazníka, jak se mu tato služba navenek jeví. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře vždy důsledně rozlišoval soukromoprávní ujednání mezi zákazníkem a Českou poštou, oproti veřejnoprávní povinnosti České pošty vyplývající ze zákona o poštovních službách a procesních předpisů typu správního řádu (srov. například rozsudek ze dne 7. 4. 2015, č. j. 3 As 178/2014 - 31, ve vztahu ke službě odnos zásilek, respektive rozsudek ze dne 30. 6. 2010, č. j. 1 As 10/2010 - 47, ve vztahu ke službě*

dosílka). Ani v jednom z uváděných rozsudků nepřevážila (možná) opačná očekávání zákazníků České pošty. Úvaha, dle které vnímá zákazník uvedenou službu ve svém komplexu jako jeden „balíček", je zcela nepodložená a z hlediska posouzení dodržení zákonem stanovených lhůt irelevantní. Česká pošta se převzetím elektronické objednávky zavazuje jednak zpracovat objednávku do podoby listinné zásilky, což ještě není poštovní službou, jednak následně zajistit její doručení, tj. podat zásilku k poštovní přepravě. Veřejnoprávní regulací silně ovlivněný vztah, upravený zákonem o poštovních službách a poštovními podmínkami, vznikne až ve chvíli předání vytvořené listinné zásilky k poštovní přepravě, kdy je uzavřena poštovní smlouva. Teprve uzavřením poštovní smlouvy je zásilka podána k poštovní přepravě a pouze tento okamžik je rozhodný pro posouzení včasnosti podání z hlediska dodržení veřejným právem stanovených lhůt. Poštovní zásilkou se dle § 2 písm. a) zákona o poštovních službách rozumí adresná zásilka v konečné podobě, ve které má být provozovatelem dodána. Toto ustanovení je naprosto jednoznačné. Nelze vycházet z odlišného ujednání v soukromoprávním vztahu mezi odesílatelem a Českou poštou. Zákonodárce v zákoně o poštovních službách samozřejmě mohl upravit fikci podání neexistující zásilky. Důležité však je, že tak neučinil. Právní fikce je právně technický postup, pomocí něhož se považuje za existující situace, jež je zjevně v rozporu s realitou, a která dovoluje, aby z ní byly vyvozeny odlišné právní důsledky, než ty, které by plynuly z pouhého konstatování faktu. Právní fikci však ve vztazích veřejnoprávních nebo veřejnoprávní metodou regulací ovlivněných nelze konstruovat soudně, nelze ji ani vytvářet ujednáním mezi stranami, rozporným s kogentní veřejnoprávní normou. Dovozovat fikci bez jakéhokoliv zákonného ukotvení pouze z obchodních podmínek soukromoprávní povahy či ze subjektivního pocitu zákazníka, jak se mu ta či ona služba jeví, proto není možné."

[32] Dle rozšířeného senátu není žádný rozumný důvod se domnívat, že v případě služby „DopisOnline", která je službou ryze soukromé povahy, má být za okamžik podání zásilky k poštovní přepravě považován z hlediska veřejného práva již den objednání této služby, bez ohledu na to, kdy pošta skutečnou zásilku zpracuje a předá ve smyslu zákona o poštovních službách k poštovní přepravě. Lze proto shrnout takový závěr, že den elektronické objednávky služby „DopisOnline" není okamžikem podání zásilky k poštovní přepravě ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Judikatura Ústavního soudu (např. nález ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. IV. ÚS 110/06, na který odkazoval i stěžovatel) na tuto kauzu dle rozšířeného senátu nedopadá, neboť se vztahuje k podávání klasických listovních zásilek. V souladu s právním názorem vyjádřeným v usnesení rozšířeného senátu pak Nejvyšší správní soud již rozhodl například v rozsudku ze dne 31. 1. 2018, č. j. 3 As 308/2016 - 40.

[33] Ve vztahu k podacímu lístku rozšířený senát v tomtéž usnesení konstatoval, že podací lístek není veřejnou listinou, které svědčí presumpce správnosti. Charakter veřejné listiny vymezuje správní řád v § 53 odst. 3 jako listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány nebo orgány územních samosprávných celků v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními zákony prohlášeny za veřejné. Pro podací lístek (stejně jako pro každou jinou listinu soukromou) platí, že určitou důkazní sílu má, ovšem stačí formální popření jeho správnosti, aby nastoupila důkazní povinnost a důkazní břemeno toho, kdo tvrdil skutečnosti, jež měly být podacím lístkem doloženy. V rozsudku ze dne 25. 1. 2018, č. j. 10 As 20/2017 – 62, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že datum uvedené na (elektronickém) podacím lístku zjevně míří na okamžik objednání zásilky.

Okamžik podání zásilky ve smyslu ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu je však určen až dnem, kdy zásilka skutečně vznikla, byla tedy vytištěna a zkompletována. Toto datum je pak vyznačeno na obálce založené ve správním spise.

[34] V kasačních námitkách popsaných v tomto rozhodnutí pod body 8 – 10 brojí stěžovatel proti právnímu posouzení otázky, kdy dojde k podání ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Stěžovatel nesouhlasí s právním názorem krajského soudu, který plně respektoval závěry, k nimž dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49. Stěžovatel tvrdí, že právní názor přijatý rozšířeným senátem je pouze jedním z možných výkladů této otázky, navíc že je výkladem ústavně nekonformním, formalistickým a protiústavním, pročež se jím krajský soud neměl řídit.

[35] K těmto výhradám stěžovatele odkazuje Nejvyšší správní soud na bohatou judikaturu v této věci. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 18. 4. 2007, sp. zn. IV. ÚS 613/06 (obdobně též nález ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2170/08) uvedl, že *„změna rozhodovací soudní praxe, zvláště jde-li o praxi nejvyšší soudní instance povolané i k sjednocování judikatury nižších soudů, je ovšem jevem ve své podstatě nežádoucím, neboť takovouto změnou zjevně je narušen jeden z principů demokratického právního státu, a to princip předvídatelnosti soudního rozhodování. To je prioritním důvodem, proč platná právní úprava předepisuje pro soudy nejvyšších instancí i pro Ústavní soud zvláštní a závazná pravidla přijímání rozhodnutí v situacích, kdy jimi má být jejich dosavadní judikatura překonána. ... Dokonce i kdyby takovéto procedury nebyly pro uvedené případy pozitivním právem zakotveny, nic by to neměnilo na povinnosti soudů přistupovat ke změně judikatury nejen opatrně a zdrženlivě (tj. výlučně v nezbytných případech opodstatňujících překročení principu předvídatelnosti), ale též s důkladným odůvodněním takového postupu; jeho součástí nezbytně by mělo být přesvědčivé vysvětlení toho, proč, vzdor očekávání respektu k dosavadní rozhodovací praxi, bylo rozhodnuto jinak“*. Dle nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2010, sp. zn. III. ÚS 939/10, pak *„odklon od ustálené judikatury bez dostatečného vyložení důvodů, na jejichž základě soud odmítá dosud převažující a stabilizovanou výkladovou praxi, spadá pod obsah pojmu soudní svévole“*. Je pravdou, že judikatura správních soudů není neměnná a stěžovatel může v kasační stížnosti logicky brojit i proti právnímu názoru vyjádřenému v rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56), okolnosti, za nichž však může dojít ke změně judikatury, názorným způsobem vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 1. 2009, sp. zn. 1 Afs 140/2008, když konstatoval, že *„relativní stabilita judikatury je nezbytnou podmínkou právní jistoty jako jednoho ze základních atributů právního státu. Z toho plyne závěr, že změny judikatury za situace nezměněného právního předpisu by se měly odehrávat z principiálních důvodů, tedy zejména proto, že se změnily právní předpisy související s právním předpisem vykládaným, resp. došlo ke změně pro věc relevantních právních názorů soudů, k jejichž judikatuře je Nejvyšší správní soud povinen přihlížet, případně se změnily okolnosti podstatné pro působení právní normy dotvořené judikaturou, event. se nově objevily jiné závažné důvody (včetně evidentní nefunkčnosti judikatury ve společenské realitě nebo podstatného zvýšení transakčních nákladů účastníků právních vztahů v důsledku právního názoru zaujatého judikaturou), které poskytnou základ pro změnu právního názoru NSS, pokud potřeba takovéto změny převáží nad zájmy osob jednajících v dobré víře v trvající existenci judikatury“*. Dle téhož rozhodnutí Nejvyššího správního soudu *„skutečnost, že*

judikatura byla sjednocena právním názorem rozšířeného senátu, přináší zvlášť významné argumenty ve prospěch setrvání na takto vytvořeném právním názoru. Brojí-li stěžovatel proti takovému právnímu závěru, a současně nepřinese v kasační stížnosti žádné s ním konkurující právní argumenty, postačí v rozhodnutí zpravidla toliko odkázat na příslušné části odůvodnění rozšířeného senátu. Pokud naopak stěžovatel nabídne nové argumenty směřující proti rozhodnutí rozšířeného senátu, musí se s těmito argumenty Nejvyšší správní soud dostatečně vypořádat, event. pokud jimi bude o nesprávnosti právního závěru rozšířeného senátu přesvědčen, předložit věc podle § 17 odst. 1 SŘS rozšířenému senátu.“

[36] Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatel v podané kasační stížnosti nepřednesl žádné nové konkrétní argumenty proti právnímu názoru vyslovenému v usnesení rozšířeného senátu, navíc nesdílí názor stěžovatele o jeho protiústavnosti. Soud proto na tomto právním názoru setrvává a v dalším odkazuje na přesvědčivé odůvodnění usnesení rozšířeného senátu. Jestliže se stěžovatel dovolává výkladu, který byl podán v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 As 330/2016 - 39, je třeba říci, že tento rozsudek byl vydán před označeným usnesením rozšířeného senátu, a je jím tak překonán. K judikatuře Nejvyššího správního soudu a především Ústavního soudu, na niž stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje, konstatuje Nejvyšší správní soud, že řeší klasické podávání zásilek, tedy zásilek v listinné podobě, nikoliv podávání elektronických objednávek, z nichž zásilka teprve vznikne, a je proto nepřiléhavá. Ve vztahu k námitkám nesprávného právního názoru tedy Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud zcela správně respektoval dříve vyslovený názor rozšířeného senátu, dle nějž den elektronické objednávky služby „DopisOnline“ (jakkoli je tento uvedený na dokumentu označeném jako podací lístek) není okamžikem podání zásilky k poštovní přepravě ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Tyto námitky stěžovatele jsou proto nedůvodné.

[37] Stěžovatel v kasační námitce popsané v bodě 11 poukazoval na to, že dle poštovních podmínek se za den podání považuje den, kdy byla Česká pošta o poštovní službu požádána. Dle čl. 1 odst. 1 Poštovních podmínek České pošty však tyto podmínky dopadají pouze na služby, které pošta poskytuje na základě zákona o poštovních službách. To ovšem není posuzovaný případ, neboť elektronické doručení objednávky na zpracování a podání poštovních zásilek je soukromoprávním jednáním v režimu občanského zákoníku. Je sice pravdou, že čl. 5 odst. 2 obchodních podmínek služby „DopisOnline“ stanoví, že *„za den podání se považuje den, v němž byl podnik o poštovní službu požádán doručením elektronické objednávky obsahující dopis“*, jedná se však o ustanovení dokumentu soukromoprávní povahy, který jakkoliv zavádějícím způsobem informuje své zákazníky o podání nikoliv ve smyslu veřejnoprávních předpisů, nemůže nikterak ovlivnit aplikovatelnost výše uvedených závěrů rozšířeného senátu, neboť rozhodný okamžik podání zásilky k poštovní přepravě nemůže být určen soukromoprávním ujednáním. Tato námitka je pro výše uvedené nedůvodná.

[38] V kasační námitce popsané v tomto rozhodnutí pod bodem 13 dále stěžovatel nesouhlasí s názorem, že elektronický podací lístek není veřejná listina. I k této námitce Nejvyšší správní soud shodně uvádí, že se jedná o otázku v jeho dřívější judikatuře již posouzenou v citovaném usnesení rozšířeného senátu, dle nějž podací lístek není veřejnou listinou, které svědčí presumpce správnosti. Krajský soud tak ani v tomto případě

nepochybil, když se ztotožnil s názorem Nejvyššího správního soudu. Taktéž tato námitka stěžovatele je proto nedůvodnou.

[39] Ke stěžovatelově námitce rozvedené v bodě 14 tohoto rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatelův zmocněnec nemohl mít legitimní očekávání v to, že jeho podání bylo učiněno v den, který byl uveden na podacím lístku. Především proto, že zmocněnec stěžovatele zastupoval řidiče v řízení před správními orgány opakovaně a pravidelně užíval služby „DopisOnline“, proto z obchodních podmínek této služby mu mohlo a mělo být známo, že zprávy přijaté do 16:00 hod. je Česká pošta povinna zpracovat ještě týž den, zprávy přijaté po 16:00 hod. však zůstávají v systému pošty v elektronické podobě až do příštího dne, kdy je ze zprávy vytvořena zásilka a tato podána k poštovní přepravě. Z obchodních podmínek taktéž plyne, že až do okamžiku poštovního podání elektronicky objednané zásilky v listinné formě se vztah řídí výhradně občanským zákoníkem, nikoliv zákonem o poštovních službách, proto i argumentace stěžovatele o předběžném schvalování poštovních podmínek Českým telekomunikačním úřadem je v tomto případě irelevantní. Dokument označený jako „podací lístek“ v této fázi smluvního vztahu není proto podacím lístkem ve smyslu zákona o poštovních službách, je pouze jakýmsi potvrzením přijaté elektronické objednávky a datum na něm uvedené míří na okamžik objednání zásilky. Sama skutečnost, že na podacím lístku není uvedeno, že by objednávka byla učiněna „po rozhodné době“ nebo že se datem podání nemyslí datum „v obvyklém významu“, neznamená žádné pochybení České pošty, alespoň ne ve veřejnoprávní rovině. Ani stěžovatelovo tvrzení, že podací lístek nebyl generován okamžitě, ale s časovým odstupem, na věci nic nemění, neboť z výše citovaných obchodních podmínek jasně plyne, že po 16. hodině se objednané zakázky již nekompletují.

[40] Další ze stěžovatelových námitek rozvedená v bodě 15 rozhodnutí tvrdí, že zmocněnec stěžovatele nemusel znát podmínky služby „DopisOnline“, protože zprávu vytvářel pomocí webové aplikace „Listonoška“. Tato námitka je však nepřípustná, neboť ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. brání vznesení nových námitek, které nebyly uplatněny v řízení před krajským soudem, ač tak mohlo být učiněno, když požadavek na řádné formulování žalobních námitek a nepřípustnost jejich rozšiřování v řízení o kasační stížnosti vychází z principu *vigilantibus iura scripta sunt* (zákony jsou psány pro bdělé). Pokud žalobce tento princip nerespektuje, musí nést nepříznivé důsledky z hlediska omezení možnosti uplatnění procesní argumentace v dalším stupni. Stěžovatel výše uvedené tvrzení poprvé uvedl až v kasační stížnosti, v žalobě tento argument není obsažen, naopak v ní výslovně uvádí, že „*mezi žalobcem a žalovaným není sporné, že žalobce dne 15. 2. 2016 v 19:31 hod. na internetových stránkách pošty zadal do systému služby DopisOnline objednávku na vytvoření zásilky a její odeslání*“ (zvýraznění doplněno). Jednotlivá tvrzení stěžovatele tak jsou vzájemně rozporná, když jednou uvádí, že zmocněnec zadal objednávku skrze službu „Listonoška“, jindy zase, že využil přímo služby „DopisOnline“. Námitka stěžovatele proto byla hodnocena jako nepřípustná.

[41] Stejně tak námitka stěžovatele z bodu 12, že v konkrétním případě nebylo nijak prokázáno, že by Česká pošta v den uvedený na podacím lístku (tj. 15. 2. 2016) předmětnou poštovní zásilku skutečně nevytvořila v listinné podobě a nezačala ji přepravovat, je taktéž novým tvrzením, pročež je ve smyslu ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s.

nepřípustná. Stěžovatel totiž nikde v žalobě netvrdil, že by předmětná poštovní zásilka měla být již v den elektronického odeslání objednávky 15. 2. 2016 poštou fyzicky zhotovena tak, aby splňovala podmínky zásilky, nýbrž pouze tvrdil, že odeslání této objednávky je již podáním ve smyslu správního řádu. Nadto Nejvyšší správní soud uvádí, že jestliže obchodní podmínky služby „DopisOnline“ výslovně uvádějí, že zprávy přijaté po 16:00 hod. jsou zpracovány až následující pracovní den, nemohlo by tvrzení stěžovatele obstát ani, kdyby bylo přípustné, neboť objednávka byla zadána až v 19:31 hodin, tedy v okamžiku, kdy se podané objednávky již nezhotovují.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[42] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené závěry zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty poslední.

[43] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl v tomto kasačním řízení úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost. Proto soud vyslovil, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému ji nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2018

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu